

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет журналістики
Кафедра театрознавства та акторської майстерності

Затверджено
на засіданні кафедри української преси
факультету журналістики
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № ____ від _____.2024 р.)

Завідувач кафедри –
проф. Олена БАША

Силабус з навчальної дисципліни
«Ораторська майстерність»,
яку викладають у межах
ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ
«Усний переклад двох іноземних мов»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів
зі спеціалізації 035.041 – Германські мови та літератури
(переклад – включно), перша – англійська

СИЛАБУС КУРСУ
«Ораторська майстерність»

Назва дисципліни	«Ораторська майстерність»
Адреса викладання дисципліни	Вул. Університетська, 1, Львів
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Факультет культури і мистецтв, кафедра театрознавства та акторської майстерності
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Спеціальність 035 – Філологія Галузь знань 03 – Гуманітарні науки
Викладач дисципліни	Циганик Мирослава Іванівна, кандидатка філологічних наук, доцентка кафедри театрознавства та акторської майстерності
Контактна інформація викладачів	myroslava.tsyhanyk@lnu.edu.ua https://kultart.lnu.edu.ua/employee/tsyhanyk-myroslava-ivaniivna
Консультації з дисципліни відбуваються	Консультації в день проведення лекцій (за попередньою домовленістю). Також можливі онлайн-консультації через Skype, Viber, MS Teams (для погодження часу онлайн-консультацій слід писати на електронну пошту викладача: myroslava.tsyhanyk@lnu.edu.ua)
Сторінка дисципліни	https://lingua.lnu.edu.ua/035-041-hermanski-movy-ta-literatury-pereklad-vkliuchno-persha-anhliyska-usnyy-pereklad-dvokh-inozemnykh-mov
Інформація про дисципліну	Дисципліна «Ораторська майстерність» є вибірковою дисципліною зі спеціалізації 035.041 – Германські мови та літератури (переклад – включно), перша – англійська за спеціальністю 035 – Філологія галузі знань 03 – Гуманітарні науки для освітньо-професійної програми «Усний переклад двох іноземних мов», яку викладаємо в 1 семестрі в обсязі 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація дисципліни	Курс «Ораторська майстерність» спрямований на розвиток ключових навичок публічного виступу, необхідних для успішної роботи усного перекладача. Здобувачі дізнаються про техніки управління голосом, інтонацією та темпом мовлення, розвинути навички виразного читання, а також удосконалять свою здатність до імпровізації та ефективного передавання інформації. Окрема увага приділяється контролю емоцій і подоланню стресу під час виступу перед аудиторією.
Мета та цілі дисципліни	<p>Мета курсу - розвивати навичок публічного виступу, які підвищують ефективність усного перекладу, покращують чіткість і переконливість мовлення, а також допомагають перекладачам працювати впевнено та професійно перед аудиторією.</p> <p>Цілі курсу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Ознайомити здобувачів з основами управління голосом, зокрема силою, висотою, тембром і інтонацією, для забезпечення чіткого й виразного перекладу. 2) Навчити контролювати темп мовлення, дихання та паузи, щоб забезпечити природний і комфортний ритм під час перекладу, як синхронного, так і послідовного. 3) Допомогти учасникам розвинути впевненість у собі та зменшити тривожність під час виступів перед різноманітними аудиторіями. 4) Сприяти розвитку здатності швидко адаптуватися до несподіваних ситуацій під час перекладу, імпровізуючи в межах дозволеного. 5) Навчити методів контролю емоцій та технік управління стресом під час виступів і перекладацької діяльності. 6) Допомогти учасникам усвідомити та використовувати невербальні сигнали

	<p>(жести, міміка, поза) для кращої взаємодії з аудиторією.</p> <p>7) Розвинути вміння адаптувати стиль і тон мовлення відповідно до аудиторії, ситуації та цілей виступу, зокрема в дипломатичних, наукових або ділових перекладацьких контекстах.</p>
Література для вивчення дисципліни	<p style="text-align: center;">Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Єлісовенко Ю.П. Ораторське мистецтво: постановка голосу й мови. – К., 2008. – 204 с. 2. Мацько Л.І., Мацько О.М. Риторика. – К.: Вища шк., 2003. – 311 с. 3. Ораторське мистецтво : підручник / М. П. Требін, Г. П. Клімова, Н. П. Осипова та ін. ; за ред. М. П. Требіна і Г. П. Клімової. – Харків : Право, 2013. – 208 с. 4. Тарасенко І. В. Риторика : конспект лекцій / І. В. Тарасенко, О. М. Сахань. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2008. – 140 с. <p style="text-align: center;">Додаткова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. К.: Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с. 2. Ботвина Н. В. Міжнародні культурні традиції: мова та етика ділової комунікації: Навчальний посібник. К.: АртЕк, 2002. 205 с. 3. Кочерган М. П. Слово і контекст (Лексична сполучуваність і значення слова). Львів, 1980. 4. Мозговий В. І. Українська мова у професійному спілкуванні. Модульний курс: Навч.посіб. - К.: Центр учбової літератури, 2008. - 592 с. 5. Пилинський М. М. Мовна норма і стиль. К.: Наукова думка, 1976. 288 с. 6. Радевич-Винницький Я. Етикет і культура спілкування. Львів: В-во «СПОЛОМ», 2001. 223 с. 7. Флемінг К. Говорити легко та невимушено. – Х.: Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2020. – 240 с.
Обсяг дисципліни	<p>Вибіркову дисципліну «Ораторська майстерність» викладаємо у першому семестрі, загальний обсяг – 3 кредити (90 год.). З них – 32 год. аудиторні (16 год. лекційних, 16 год. практичних занять) та 58 год. – самостійна робота.</p>
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення курсу здобувачі будуть знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ключові принципи публічного виступу, зокрема важливість голосу, інтонації, темпу мовлення та невербальної комунікації. - методи контролю голосу та його модифікацію для досягнення більшої чіткості та виразності під час перекладу. - техніки контролю тривожності та подолання стресу, які можна застосовувати в ситуаціях підвищеної нервової напруги під час перекладацької діяльності. - як адаптувати стиль та тон мовлення під різні аудиторії й ситуації, що є ключовим в усному перекладі різних контекстів. <p>Після завершення курсу здобувачі будуть вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> - контролювати голос і інтонацію для створення чіткого і зрозумілого мовлення, яке легко сприймається аудиторією. - підтримувати відповідний темп і ритм мовлення, використовуючи паузи для підсилення ефективності перекладу. - контролювати свої емоції та ефективно працювати під тиском, не втрачаючи якості перекладу. - швидко реагувати на зміни або непередбачувані обставини під час перекладу, зберігаючи професійність. - ефективно використовувати жести, міміку та інші невербальні засоби комунікації для підсилення свого мовлення і взаємодії з аудиторією.

	- коригувати свій стиль, тон і вибір слів в залежності від характеру аудиторії та контексту перекладу, що підвищить їхню ефективність у різних ситуаціях.
Ключові слова	Ораторське мистецтво, управління голосом, публічний виступ, імпровізація, управління стресом
Формат дисципліни	Очний.
Теми	Див. СХЕМУ ДИСЦИПЛІНИ, додану до силабуса
Підсумковий контроль, форма	Комбінований залік за результатами роботи на практичних заняттях та на основі індивідуальних проєктів студентів.
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань із філологічних дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату.
Навчальні методи та техніки під час викладання курсу	Методи навчання: лекція, дискусія, рольова гра, групова робота, метод кейсів.
Необхідне обладнання	Комп'ютер, мультимедійний проєктор, доступ до мережі Інтернет, ноутбук, мобільний телефон чи планшет.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінюємо за 100-бальною шкалою. Бали нараховуємо за такою схемою:</p> <ul style="list-style-type: none"> практичні заняття, самостійна робота: 80% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів – 80 балів. ІНДЗ (заліковий проєкт) семестрової оцінки. Максимальна кількість балів: 20 балів. Підсумкова максимальна кількість балів: 100 балів. <p>Методи контролю: поточний контроль + заліковий проєкт. Поточний контроль передбачає: усну відповідь, доповнення на практичному занятті + виконання завдання, що становить 5 балів. За 16 практичних занять – 80 балів. ІНДЗ (заліковий проєкт) – 20 балів.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуємо усі бали, набрані упродовж семестру (поточне опитування, самостійна робота (аналітична стаття, есе, подкаст, відео) та бали за ІНДЗ. При цьому обов'язковою є присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття; недопустимість пропусків та запізнь на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття, якщо це не пов'язано з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Питання до заліку	Залік виставляємо на основі балів за поточну успішність і ІНДЗ . Для ІНДЗ студенти повинні підготувати промову.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

Схема дисципліни

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література. Ресурси в інтернеті	Завдання	Термін виконання
Тижд ень 1,	Тема 1. Вступ до	Лекція / Практи	Єлісовенко Ю.П. Ораторське мистецтво: постановка голосу й мови. – К.,	<i>Робота</i> з	2 тижні

тиждень 2 (4 год.)	ораторського мистецтва. Огляд основних елементів публічного виступу, їх важливість для перекладачів. Роль голосу, інтонації, невербальної комунікації та адаптації стилю мовлення до різних аудиторій.	чне заняття	2008. – 204 с. Мацько Л.І., Мацько О.М. Риторика. – К.: Вища шк., 2003. – 311 с. Ораторське мистецтво : підручник / М. П. Требін, Г. П. Клімова, Н. П. Осипова та ін. ; за ред. М. П. Требіна і Г. П. Клімової. – Харків : Право, 2013. – 208 с. Тарасенко І. В. Риторика : конспект лекцій / І. В. Тарасенко, О. М. Сахань. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2008. – 140 с.	<i>голосом</i>	
Тиждень 3, Тиждень 4 (4 год.)	Тема 2. Голос як інструмент перекладача. Техніки управління голосом: дихання, інтонація, тональність, сила голосу. Практика зміни гучності та тембру в залежності від контексту та типу аудиторії.	Лекція / Практичне заняття	Єлісовенко Ю.П. Ораторське мистецтво: постановка голосу й мови. – К., 2008. – 204 с. Мацько Л.І., Мацько О.М. Риторика. – К.: Вища шк., 2003. – 311 с. Ораторське мистецтво : підручник / М. П. Требін, Г. П. Клімова, Н. П. Осипова та ін. ; за ред. М. П. Требіна і Г. П. Клімової. – Харків : Право, 2013. – 208 с. Тарасенко І. В. Риторика : конспект лекцій / І. В. Тарасенко, О. М. Сахань. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2008. – 140 с.	<i>Робота над зміною гучності та тембру</i>	2 тижні
Тиждень 5, тиждень 6 (4 год.)	Тема 3. Контроль темпу та ритму мовлення. Як використовувати паузи, дихання і темп для ефективного передавання інформації. Роль плавності мовлення в синхронному і послідовному перекладі.	Лекція / Практичне заняття	Єлісовенко Ю.П. Ораторське мистецтво: постановка голосу й мови. – К., 2008. – 204 с. Мацько Л.І., Мацько О.М. Риторика. – К.: Вища шк., 2003. – 311 с. Ораторське мистецтво : підручник / М. П. Требін, Г. П. Клімова, Н. П. Осипова та ін. ; за ред. М. П. Требіна і Г. П. Клімової. – Харків : Право, 2013. – 208 с. Тарасенко І. В. Риторика : конспект лекцій / І. В. Тарасенко, О. М. Сахань. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2008. – 140 с.	<i>Плавність мовлення, промова</i>	2 тижні
Тиждень 7, тиждень	Тема 4. Стратегії	Лекція / Практичне	Єлісовенко Ю.П. Ораторське мистецтво: постановка голосу й мови. – К.,	<i>Публічний виступ</i>	2 тижні

ень 8 (4 год.)	подолання стресу та робота з емоціями. Методи контролю емоцій під час публічного виступу. Техніки боротьби зі стресом у реальному часі для збереження концентрації і професійної поведінки.	заняття	2008. – 204 с. Мацько Л.І., Мацько О.М. Риторика. – К.: Вища шк., 2003. – 311 с. Ораторське мистецтво : підручник / М. П. Требін, Г. П. Клімова, Н. П. Осипова та ін. ; за ред. М. П. Требіна і Г. П. Клімової. – Харків : Право, 2013. – 208 с. Тарасенко І. В. Риторика : конспект лекцій / І. В. Тарасенко, О. М. Сахань. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2008. – 140 с.		
Тижд ень 9, тижд ень 10.	Тема 5. Невербальна комунікація. Вплив мови тіла, жестів, міміки та зорового контакту на сприйняття аудиторією. Як використовувати невербальні сигнали для підсилення вербальної комунікації.	Лекція / Практичне заняття	Єлісовенко Ю.П. Ораторське мистецтво: постановка голосу й мови. – К., 2008. – 204 с. Мацько Л.І., Мацько О.М. Риторика. – К.: Вища шк., 2003. – 311 с. Ораторське мистецтво : підручник / М. П. Требін, Г. П. Клімова, Н. П. Осипова та ін. ; за ред. М. П. Требіна і Г. П. Клімової. – Харків : Право, 2013. – 208 с. Тарасенко І. В. Риторика : конспект лекцій / І. В. Тарасенко, О. М. Сахань. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2008. – 140 с.	<i>Публічний виступ з увагою жести</i>	2 тижні
Тижд ень 11, тижд ень 12 (4 год.)	Тема 6. Адаптація мовлення під різні аудиторії та контексти. Особливості виступів перед різними типами аудиторій: дипломатичні, наукові, бізнесові	Лекція / Практичне заняття	Єлісовенко Ю.П. Ораторське мистецтво: постановка голосу й мови. – К., 2008. – 204 с. Мацько Л.І., Мацько О.М. Риторика. – К.: Вища шк., 2003. – 311 с. Ораторське мистецтво : підручник / М. П. Требін, Г. П. Клімова, Н. П. Осипова та ін. ; за ред. М. П. Требіна і Г. П. Клімової. – Харків : Право, 2013. – 208 с. Тарасенко І. В. Риторика : конспект лекцій / І. В. Тарасенко, О. М. Сахань. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2008. – 140 с.	<i>Підготовка виступу для заданої аудиторії</i>	2 тижні

	переклади. Стратегічний вибір стилю, тону та термінології.				
Тиждень 13, тиждень 14 (4 год.)	Тема 7. Імпровізація та швидке реагування у перекладацькій діяльності. Як навчитися ефективно імпровізувати та реагувати на непередбачувані ситуації під час перекладу. Практика гнучкості мовлення в реальному часі.	Лекція / Практичне заняття	Єлісовенко Ю.П. Ораторське мистецтво: постановка голосу й мови. – К., 2008. – 204 с. Мацько Л.І., Мацько О.М. Риторика. – К.: Вища шк., 2003. – 311 с. Ораторське мистецтво : підручник / М. П. Требін, Г. П. Клімова, Н. П. Осипова та ін. ; за ред. М. П. Требіна і Г. П. Клімової. – Харків : Право, 2013. – 208 с. Тарасенко І. В. Риторика : конспект лекцій / І. В. Тарасенко, О. М. Сахань. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2008. – 140 с.	Завдання на імпровізацію	2 тижні
Тиждень 15, тиждень 16 (4 год.)	Тема 8. Психологія перекладача: формування впевненості. Як розвинути впевненість у собі як професіонала. Психологічні методи підготовки до виступів, способи самоконтролю та зміцнення самоповаги в умовах публічної діяльності.	Лекція / Практичне заняття	Єлісовенко Ю.П. Ораторське мистецтво: постановка голосу й мови. – К., 2008. – 204 с. Мацько Л.І., Мацько О.М. Риторика. – К.: Вища шк., 2003. – 311 с. Ораторське мистецтво : підручник / М. П. Требін, Г. П. Клімова, Н. П. Осипова та ін. ; за ред. М. П. Требіна і Г. П. Клімової. – Харків : Право, 2013. – 208 с. Тарасенко І. В. Риторика : конспект лекцій / І. В. Тарасенко, О. М. Сахань. – Харків : Вид. ХНЕУ, 2008. – 140 с.	Публічний виступ	2 тижні